

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

**ΕΚΘΕΣΗ
ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ**

***«Σύσταση Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής Δημόσιων Συμβάσεων και
Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημόσιων Συμβάσεων –
Αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του ν. 3588/2007 (Πτωχευτικός
Κώδικας) - Προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης και άλλες διατάξεις»***

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση Νοσχ, όπως διαμορφώθηκε μετά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, περιλαμβάνει δύο Μέρη και 17 άρθρα.

Με τις διατάξεις του Μέρους Πρώτου (άρθρα 1 έως 11) συνιστάται «Ενιαία Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Συμβάσεων» (εφεξής Αρχή), ως ανεξάρτητη διοικητική αρχή, και μάλιστα κατά το πρότυπο των συνταγματικώς κατοχυρωμένων «ανεξάρτητων αρχών» (άρθρο 101Α του Συντάγματος, βλ. και άρθρα 2 και 3 του εκτελεστικού ν. 3051/2002, όπου και παραπομπές με τα άρθρα 3 και 4 Νοσχ, πρβλ. και διατύπωση άρθρου 1 Νοσχ). Περαιτέρω, καθορίζονται οι αρμοδιότητές της (άρθρο 2) ως προς τις δημόσιες συμβάσεις κατά την έννοια του δικαίου της Ε.Ε., ανεξαρτήτως, όμως, ύψους προϋπολογιζόμενης δαπάνης (άρθρο 2), η συγκρότησή της (άρθρο 3), καθώς και ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας της (άρθρα 3 και 5 – 10). Προβλέπεται, εξ άλλου, η σύσταση, στο Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, «Κεντρικού Ηλεκτρονικού Μητρώου Δημοσίων Συμβάσεων» (άρθρο 11).

Το μέρος δεύτερο (άρθρα 12 έως 17) ρυθμίζει κυρίως θέματα πτωχευτικού δικαίου, ιδίως με αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του Πτωχευτικού Κώδικα (που κυρώθηκε με τον ν. 3588/2007), το οποίο αφορά τη διαδικασία συνδιαλλαγής και την εισαγωγή προπτωχευτικής διαδικασίας εξυγίανσης (άρθρα 12 έως 14). Με το άρθρο 12 προτείνεται η αντικατάσταση του έκτου κεφαλαίου του Πτωχευτικού Κώδικα (που κυρώθηκε με τον ν. 3588/2007), με το οποίο εισήχθη στην ελληνική έννομη τάξη ο επίσης προπτωχευτικού χα-

ρακτήρα θεσμός της συνδιαλλαγής, κατά το πρότυπο της αντίστοιχης γαλλικής διαδικασίας (*procédure de conciliation*). Με τον θεσμό της συνδιαλλαγής επιχειρείται η σύναψη, με τη βοήθεια του διοριζόμενου μεσολαβητή, σύμβασης ανάμεσα στον οφειλέτη και την πλειοψηφία των πιστωτών, η οποία επικυρώνεται από το δικαστήριο, με σκοπό να αποφευχθεί η πτώχευση και να αναδιοργανωθεί η επιχείρηση του οφειλέτη. Προϋπόθεση για να προσφύγει ο οφειλέτης σε συνδιαλλαγή είναι να τελεί σε αποδεδειγμένη οικονομική αδυναμία, παρούσα ή προβλέψιμη, χωρίς, όμως, να βρίσκεται σε κατάσταση παύσης των πληρωμών του. Σκοπός της διαδικασίας δεν είναι απλώς η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών, αλλά η ευρύτερη κοινωνική ωφέλεια που μπορεί να προκύψει από τη διάσωση της επιχείρησης (βλ. Ε. Περάκη, Πτωχευτικό Δίκαιο, 2010, σελ. 39 επ.).

Εξ άλλου, «ο Πτωχευτικός Κώδικας προβλέπει για το προπτωχευτικό στάδιο τη διαδικασία της συνδιαλλαγής, ως μη συλλογικής, αλλά συμβατικής διαδικασίας. Ωστόσο, η διαδικασία αυτή ενέχει από τη φύση της ένα βασικό μειονέκτημα – η συμφωνία που είναι το αποτέλεσμα της διαδικασίας δεν δεσμεύει τους μη συναινούντες πιστωτές. Έτσι όμως δημιουργείται αυτό που στην οικονομική επιστήμη αποκαλείται πρόβλημα της συλλογικής δράσης (*collective action problem*): ακόμη και αν όλοι οι πιστωτές αναγνωρίζουν ότι μια ρύθμιση των απαιτήσεών τους που θα διασώσει τον οφειλέτη θα είναι προς το συλλογικό συμφέρον, κάθε ένας χωριστά μπορεί να ελπίζει ότι οι λοιποί πιστωτές θα υποστούν το κόστος της ρύθμισης και θα εξυγιάνουν την επιχείρηση του οφειλέτη, χωρίς ο πιστωτής αυτός να υποστεί τις θυσίες της ρύθμισης» (Αιτιολογική Έκθεση, σελ. 9).

Με τον προτεινόμενο θεσμό της προπτωχευτικής εξυγίανσης, ο οποίος ομοιάζει με την προϊσχύσασα, υπό τα άρθρα 44 επ. του ν. 1892/1990, συμφωνία πιστωτών – επιχείρησης και ακολουθεί το πρότυπο των λεγόμενων «προσυμφωνημένων σχεδίων εξυγίανσης» («*pre-packs*») του διεθνούς πτωχευτικού δικαίου, εισάγονται ιδίως οι εξής καινοτομίες σε σχέση με τις διατάξεις του Πτωχευτικού Κώδικα (άρθρα 99 επ.):

α) Προτείνεται η διεύρυνση της δυνατότητας υπαγωγής στο άρθρο 99 του Πτωχευτικού Κώδικα, δεδομένου ότι ο οφειλέτης μπορεί να προσφύγει στη διαδικασία προπτωχευτικής εξυγίανσης όχι μόνο όταν βρίσκεται σε παρούσα ή επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης των ληξιπρόθεσμων χρηματικών υποχρεώσεών του κατά τρόπο γενικό, αλλά και όταν, κατά την κρίση του, αντιμετωπίζει σοβαρά οικονομικά προβλήματα που δύνανται να αντιμετωπισθούν με τη διαδικασία αυτή.

β) Παρέχεται πλέον η δυνατότητα να καταλήγουν ο οφειλέτης και οι πιστωτές σε συμφωνία, τόσο πριν όσο και μετά την έναρξη της διαδικασίας εξυγίανσης με την υποβολή της σχετικής αίτησης από τον οφειλέτη, όπως και υπό το καθεστώς του ν. 1892/1990. Η συμφωνία αυτή κατατίθεται προς

κύρωση στο δικαστήριο μετά τη σύναψή της (prepackaged plan) και καθίσταται δεσμευτική για το σύνολο των πιστωτών. Με τον τρόπο αυτόν μπορεί να διασφαλίζεται ο εμπιστευτικός χαρακτήρας της διαδικασίας διαπραγμάτευσης και να αποφεύγεται η δημοσιότητα, η οποία δημιουργεί συνήθως αβεβαιότητα για το μέλλον της επιχείρησης και, συνεπώς, επισύρει δυσμενείς οικονομικές συνέπειες.

γ) Προτείνεται να επιτρέπεται η υπαγωγή σε προπτωχευτική εξυγίανση και οφειλετών που βρίσκονται ήδη σε κατάσταση παύσης πληρωμών, σε αντίθεση με την ισχύουσα ρύθμιση, δεδομένου ότι κρίνεται ότι και αυτή η κατηγορία οφειλετών μπορεί να επωφελείται από τα πλεονεκτήματα του νέου θεσμού. Και στην περίπτωση αυτή ο οφειλέτης υποχρεούται να υποβάλει αίτηση για την κήρυξη πτώχευσης, ωστόσο, εάν υπαχθεί σε διαδικασία εξυγίανσης και όσο διαρκεί η διαδικασία αυτή, αναστέλλεται η συζήτηση επί της αίτησης για την κήρυξη πτώχευσης.

δ) Θεσπίζεται η υποχρέωση του οφειλέτη να συνοποβάλλει με την αίτηση υπαγωγής σε προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης, έκθεση εμπειρογνώμονα (πιστωτικού ιδρύματος, νόμιμου ελεγκτή, ελεγκτικού γραφείου) στην οποία επισυνάπτεται κατάλογος των περιουσιακών στοιχείων και των πιστωτών του οφειλέτη, με ειδική μνεία των ενέγγυων πιστωτών, και αναλύονται οι πιθανότητες εξυγίανσης της επιχείρησης, ενώ αναφέρεται η γνώμη του εμπειρογνώμονα ως προς τα οικονομικά στοιχεία του οφειλέτη, την κατάσταση της αγοράς, τη βιωσιμότητα της επιχείρησής του και το κατά πόσο η εξυγίανση της επιχείρησης δεν παραβιάζει τη συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών.

ε) Παρέχεται η δυνατότητα διορισμού ειδικού εντολοδόχου, ενώ δεν είναι πλέον υποχρεωτικός ο διορισμός διαμεσολαβητή, διότι μπορεί, π.χ., να επιβαρύνει τη διαδικασία με δυσαναλόγως μεγάλο κόστος.

στ) Προτείνεται η καθιέρωση της δυνατότητας του δικαστηρίου να υποκαθίσταται στη βούληση των μετόχων ή εταίρων οι οποίοι καταχρηστικώς δεν συμπεράττουν στη σύναψη της συμφωνίας εξυγίανσης, με τον διορισμό ειδικού εκπροσώπου που ασκεί το δικαίωμα παράστασης και ψήφου στη σχετική συνέλευση αντί αυτών. Επίσης, παρέχεται στο δικαστήριο η δυνατότητα να διατάσσει την κλήτευση ενός ή περισσότερων πιστωτών του οφειλέτη. Εφόσον υπάρχουν χρέη του οφειλέτη προς το Δημόσιο ή προς φορείς κοινωνικής ασφάλισης, διατάσσεται υποχρεωτικώς η κλήτευσή τους.

ζ) Ορίζεται ότι η μη τήρηση της συμφωνίας εξυγίανσης δεν επιφέρει πλέον αυτοδικαίως τη λύση της, μπορεί, όμως, να τίθεται, εφόσον το συνομολογήσουν τα μέρη, ως διαλυτική αίρεση της σχετικής συμφωνίας ή ως λόγος καταγγελίας της.

η) Θεσπίζεται η δυνατότητα του δικαστηρίου να μην επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης, εάν κρίνει ότι είναι αποτέλεσμα δόλου ή άλλης αθέμιτης

πράξης ή κακόπιστης συμπεριφοράς του οφειλέτη, πιστωτή ή τρίτου ή εάν παραβιάζει διατάξεις αναγκαστικού δικαίου, ιδίως του δικαίου του ανταγωνισμού. Επίσης, ορίζεται ότι το δικαστήριο έχει την ευχέρεια, αντί να απορρίπτει την αίτηση υπαγωγής σε εξυγίανση ελλείψει επαρκών στοιχείων, να ζητεί την προσκόμιση των στοιχείων αυτών, ή την παροχή διευκρινίσεων ή ακόμηση και την τροποποίηση της συμφωνίας.

θ) Επανεισάγεται η διαδικασία της ειδικής εκκαθάρισης των άρθρων 46 επ. του ν. 1892/1990, για την περίπτωση που δεν καθίσταται δυνατή η σύναψη συμφωνίας εξυγίανσης.

ι) Ενώ υπό τον θεσμό της συνδιαλλαγής οι μη συναινούντες πιστωτές δεν δεσμεύονταν από τη συμφωνία συνδιαλλαγής, υπό τον νέο θεσμό προτείνεται η καθιέρωση της δέσμευσης και των μη συναινούντων πιστωτών, ώστε να διασφαλίζεται ο συλλογικός χαρακτήρας της δράσης των πιστωτών. Επίσης, η απόφαση που επικυρώνει τη συμφωνία εξυγίανσης συνιστά τίτλο εκτελεστό.

ια) Προτείνεται η εξάλειψη του αξιοποίνου του αδικήματος έκδοσης ακάλυπτων επιταγών και καθυστέρησης οφειλών προς το Δημόσιο και τα ασφαλιστικά ταμεία για τον οφειλέτη, από την επικύρωση της συμφωνίας εξυγίανσης.

Τέλος, το Μέρος Δεύτερο περιλαμβάνει επίσης ρυθμίσεις για ζητήματα εμπορικών μισθώσεων, σχετικώς ιδίως α) με τη σύσταση επιτροπών διακανονισμού για τις εμπορικές μισθώσεις, ως εξωδικαστικού οργάνου επίλυσης διαφορών, με αντικείμενο την αναπροσαρμογή του μισθώματος, β) με τη θέσπιση διατάξεων για τις τουριστικές μισθώσεις και για τις μισθώσεις με εκμίσθωτή το Δημόσιο, ν.π.δ.δ., ΟΤΑ ή φορέα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, οι οποίες μπορούν να παραταθούν έως 12 έτη από τη λήξη τους με απευθείας σύναψη σύμβαση παράτασης από το αρμόδιο όργανο (άρθρο 15), καθώς και ρυθμίσεις εταιρικού δικαίου και λοιπών ζητημάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Ανάπτυξης (άρθρο 16).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 2 παρ. 2 θ) και γ)

α) Κατά την προτεινόμενη παράγραφο, και υπό στοιχ. β), η Αρχή «διατυπώνει προτάσεις προς τα αρμόδια εθνικά όργανα», μεταξύ άλλων, «για την προσήκουσα εναρμόνιση της εθνικής έννομης τάξης προς το ευρωπαϊκό δίκαιο», επί των οποίων τα αρμόδια όργανα «οφείλουν να απαντούν γραπτώς (...) εντός τριάντα (30) ημερών από την περιέλευσή τους σε αυτά».

Επισημαίνεται ότι, κατ' άρθρο 20 παρ. 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας (ν. 2690/1999), «Το όργανο που έχει την αποφασιστική αρμοδιότητα δεν μπορεί να εκδώσει πράξη με περιεχόμενο διαφορετικό από αυτό (...) της πρότασης». Περαιτέρω, η μη αποδοχή της πρότασης πρέπει να αιτιολο-

γείται ειδικώς (όπ. π.), η δε αποχή από την έκδοση πράξης δεν συνιστά παράλειψη οφειλόμενης νόμιμης ενέργειας (ΣτΕ 145/1989).

8) Κατά την προς ψήφιση παράγραφο, και υπό στοιχ. γ), η Αρχή «γνωμοδοτεί υποχρεωτικά για τη νομιμότητα κάθε διάταξης σχεδίου νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά στις δημόσιες συμβάσεις (...) Τα αρμόδια όργανα οφείλουν να λαμβάνουν υπόψη τη γνώμη της Αρχής».

Περαιτέρω και ειδικότερα προτείνεται, στην ίδια παράγραφο, υπό αα), η διατύπωση απλής γνώμης της Αρχής επί διατάξεων του Νοσχ που αφορούν δημόσιες συμβάσεις και, υπό ββ), γγ) και δδ), σύμφωνης γνώμης της επί συναφών διοικητικών πράξεων.

Σημειωτέον ότι η «υποχρεωτική γνωμοδότηση» φέρει εκτελεστό χαρακτήρα, εκδίδεται από όργανο που ασκεί, στην πραγματικότητα, αποφασιστική αρμοδιότητα, και δεσμεύει άλλο όργανο να εκδώσει πράξη όμοιου προς τη γνωμοδότηση περιεχομένου (ΣτΕ 5116/1984, βλ. και Επ. Σπηλιωτόπουλο, Εγχειρίδιο Διοικητικού Δικαίου, 2010, αρ. 138).

Υπό το φως των ανωτέρω, ο επιρρηματικός προσδιορισμός «υποχρεωτικά» θα μπορούσε να δημιουργήσει σύγχυση και θα έπρεπε, ίσως, να απαλειφθεί από το προς ψήφιση άρθρο. Εξ άλλου, η έλλειψη της προβλεπόμενης, απλής ή σύμφωνης, γνώμης συνιστά, εν πάση περιπτώσει, «παράβαση ουσιώδους τύπου που έχει ταχθεί για την ενέργεια της [διοικητικής] πράξης» (άρθρο 48 του π.δ. 18/1989) και καθιστά ακυρωτέα την εν λόγω πράξη (βλ., π.χ., ΣτΕ 1803/1986).

2. Επί του άρθρου 3 παρ. 1

Κατά την προς ψήφιση διάταξη, «Τα μέλη της Αρχής επιλέγονται από τη Βουλή κατ' ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 101 Α παρ. 2 του Συντάγματος, διορίζονται δε με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής. Μέχρι να επέλθει η αναγκαία τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής τα μέλη της Αρχής επιλέγονται με απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, ύστερα από γνώμη της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής».

Επισημαίνεται ότι διατύπωση γνώμης της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας επί επιλογής μελών της υπό σύσταση Αρχής δεν προβλέπεται στο σχετικό άρθρο 43Α παρ. 2 του ΚτΒ. «Γνώμη για τους προτεινόμενους προς διορισμό σε ορισμένες θέσεις, εφόσον αυτό προβλέπεται από τον Κανονισμό ή νόμο» μπορούν να διατυπώνουν μόνον «οι διαρκείς επιτροπές ή οι υποεπιτροπές τους» (άρθρο 32 παρ. 5 του ΚτΒ).

Εν τούτοις, η προτεινόμενη γνωμοδοτική αρμοδιότητα μπορεί, κατά το άρθρο 43Α παρ. 3 και κατά το άρθρο 14 περιπτ. η' του ΚτΒ, να ανατεθεί στην ανωτέρω Επιτροπή με απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων.

3. Επί του άρθρου 11 παρ. 2 β. και 8

Κατά την παρ. 8 του προς ψήφιση άρθρου, «Στο Μητρώο Ηλεκτρονικής Καταχώρισης Δημοσίων Συμβάσεων καταχωρίζονται υποχρεωτικά και κατά προτεραιότητα όλες οι εκκρεμείς συμβάσεις κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, μέσα σε διάστημα τριών (3) μηνών από την έναρξη λειτουργίας του».

Ο ανωτέρω επιθετικός προσδιορισμός «εκκρεμείς» πρέπει να ερμηνεύεται υπό το φως της παρ. 2 β. του προτεινόμενου άρθρου, κατά την οποία, στο «Μητρώο Ηλεκτρονικής Καταχώρισης Δημοσίων Συμβάσεων» καταχωρίζονται υποχρεωτικώς «όλες οι δημόσιες συμβάσεις, με ευθύνη του κατά περίπτωση αρμόδιου οργάνου, μετά τη υπογραφή τους και πάντως πριν την εκτέλεση οποιασδήποτε σχετικής δαπάνης», αλλά και της Αιτιολογικής Έκθεσης, κατά την οποία, η εντός τριμήνου καταχώριση προβλέπεται «προκειμένου στο πέρας της μεταβατικής (αυτής) περιόδου να μπορούν να πληρωθούν οι σχετικές δαπάνες» (σελ. 8).

Νομοτεχνικώς αρτιότερος θα ήταν, κατά συνέπεια, ο προσδιορισμός των συμβάσεων της παρ. 8 ως συμβάσεων «ως προς τις οποίες υφίσταται ανεκτέλεστη δαπάνη».

4. Επί του άρθρου 12 (άρθρο 99 παρ. 1 και 2 του Πτωχευτικού Κώδικα)

α. Συμφώνως προς το β' εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 99 του Πτωχευτικού Κώδικα, όπως αυτό προτείνεται να αντικατασταθεί, «το αρμόδιο δικαστήριο δύναται να υπαγάγει πρόσωπο του προηγούμενου εδαφίου στη διαδικασία του παρόντος κεφαλαίου και όταν δεν συντρέχει παρούσα ή επαπειλούμενη αδυναμία εκπλήρωσης, αν κατά την κρίση του ο οφειλέτης αντιμετώπιζε σοβαρά οικονομικά προβλήματα που δύνανται να αντιμετωπιστούν με τη διαδικασία αυτή».

Επισημαίνεται ότι η προσθήκη του νέου αυτού λόγου προσφυγής στην προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης (ύπαρξη σοβαρών οικονομικών προβλημάτων του οφειλέτη) εγείρει προβληματισμό λόγω της γενικότητας και της ασάφειάς της, καταλείποντας περιθώριο καταστρατήγησης από τυχόν κακόπιστους οφειλέτες ή ακόμη και συμπαιγνίας, η οποία, μάλιστα, δεν μπορεί ευχερώς να διαγνωσθεί από το δικαστήριο που επικυρώνει τη σχετική συμφωνία. Ειδικότερα, παρέχει, ενδεχομένως, τη δυνατότητα στον οφειλέτη να επικαλείται κατά την κρίση του τυχόν ληξιπρόθεσμες οφειλές του και να ζητά την υπαγωγή του σε προπτωχευτική διαδικασία εξυγίανσης, προκειμένου να ανατρέψει συμβατικές δεσμεύσεις που έχει αναλάβει, και να επιτυγχάνει, υπό προϋποθέσεις, αναστολή των ατομικών καταδιωκτικών μέτρων και, αντιστοίχως, μη πλήρη ικανοποίηση των πιστωτών του, προσβάλλοντας τα δικαιώματα που έχουν αυτοί θεμελιώσει βάσει των επιμέρους συμβατικών σχέσεών τους.

Παρατηρείται, επίσης, ότι το σοβαρό οικονομικό πρόβλημα, το οποίο δεν συνιστά παραλλήλως επαπειλούμενη αδυναμία πληρωμής, ενδέχεται να μην αφορά όλους τους πιστωτές, αλλά να περιορίζεται σε μερίδα τους ή ακόμη και σε έναν πιστωτή. Η εφαρμογή, όμως, των νέων ρυθμίσεων στην περίπτωση αυτή οδηγεί στην ίδρυση συλλογικής διαδικασίας εξυγίανσης, στην αναστολή των ατομικών διώξεων και σε συμφωνία που είναι δεσμευτική για όλους τους πιστωτές, τροποποιώντας τις επιμέρους συμβάσεις του οφειλέτη με καθέναν από αυτούς. Μετατρέπει, δηλαδή, τυχόν μεμονωμένο σοβαρό οικονομικό πρόβλημα σε συλλογικό και δημιουργεί κοινωνία ζημίας, χωρίς να συντρέχει αναγκαίως επαρκής λόγος προς τούτο βάσει των δεδομένων της εκάστοτε συγκεκριμένης περίπτωσης. Εν προκειμένω, η δημιουργία κοινωνίας ζημίας μεταξύ όλων των δανειστών όταν αυτοί δεν πλήττονται καθολικώς, ενδεχομένως δεν δικαιολογεί την εφαρμογή συλλογικών διαδικασιών, όπως η πτώχευση ή η εξυγίανση.

6. Συμφώνως προς το άρθρο 99 παρ. 2 του Πτωχευτικού Κώδικα, όπως αυτό προτείνεται να αντικατασταθεί, η διαδικασία εξυγίανσης συνιστά συλλογική προπτωχευτική διαδικασία, η οποία αποσκοπεί στη διατήρηση, αξιοποίηση, αναδιάρθρωση, ανόρθωση της επιχείρησης με τη σύναψη και επικύρωση συμφωνίας εξυγίανσης, χωρίς να παραβλάπτεται η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών. Πλην όμως, η συλλογική ικανοποίηση των πιστωτών παραβλάπτεται, κατά την ίδια διάταξη, εάν, βάσει της συμφωνίας, οι μη συμβαλλόμενοι πιστωτές βρεθούν σε χειρότερη οικονομική θέση από αυτήν στην οποία θα βρίσκονταν στο πλαίσιο διαδικασίας αναγκαστικής εκτέλεσης ή στην περίπτωση που ο οφειλέτης έχει περιέλθει σε κατάσταση παύσης πληρωμών. Για την εκτίμηση της οικονομικής θέσης των πιστωτών λαμβάνονται υπόψη τα ποσά και τυχόν άλλα ανταλλάγματα που θα λάβουν, καθώς και οι όροι αποπληρωμής των ποσών αυτών.

Επισημαίνεται συναφώς ότι οι αξιώσεις που συνιστούν αντικείμενο ατομικής αναγκαστικής εκτέλεσης δεν είναι μόνο χρηματικές, δεδομένου ότι μπορεί να αφορούν, π.χ., την απόδοση συγκεκριμένου πράγματος, την αυτοπρόσωπη παροχή από τον οφειλέτη κ.λπ.. Στην περίπτωση αυτή, η εκτίμηση της οικονομικής θέσης των πιστωτών βάσει των ανωτέρω κριτηρίων και η διενέργεια της σχετικής σύγκρισης μπορεί να είναι ιδιαίτερος δυσχερής.

5. Επί του άρθρου 15

α) Προκειμένου περί των Επιτροπών Διακανονισμού για τις Εμπορικές Μισθώσεις των παρ. 1 έως 10 του παρόντος κρίνεται σκόπιμο να αποσαφηνισθεί αν η συμμετοχή σε αυτές θα είναι επ' αμοιβή.

β) Περαιτέρω, επισημαίνεται ότι συναφής διαδικασία εξωδικαστικής επίλυσης διαφορών για αστικές και εμπορικές υποθέσεις έχει εισαχθεί με τον ν. 3898/2010 «Διαμεσολάβηση σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις», στο πλαίσιο του οποίου τα μέρη επιχειρούν εκουσίως να επιλύσουν τη μεταξύ

τους διαφορά με τη βοήθεια ειδικά διαπιστευμένου μεσολαβητή, κατά κανόνα δικηγόρου, ο οποίος είναι τρίτο πρόσωπο σε σχέση με τα μέρη. Η αναπροσαρμογή του μισθώματος των εμπορικών μισθώσεων του π.δ. 34/1995 εμπίπτει στις διαφορές που αποτελούν αντικείμενο του νόμου αυτού, συμφώνως προς το άρθρο 2 του ν. 3898/2010.

Συμφώνως προς το γ' εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 15 του Νσχ, προϋπόθεση για το παραδεκτό της αναφοράς στην Επιτροπή Διακανονισμού για τις Εμπορικές Μισθώσεις είναι να έχει παρέλθει ένα έτος από την έναρξη της μίσθωσης ή την τελευταία οικειοθελή ή δικαστική αναπροσαρμογή του μισθώματος ή από προηγούμενη αναφορά του ιδίου μέρους για την αυτή μίσθωση. Στις περιπτώσεις αυτές θα ήταν σκόπιμο να προστεθεί, για την ταυτότητα του νομικού λόγου, η προϋπόθεση της παρέλευσης ενός έτους από την τελευταία προσφυγή στη διαμεσολάβηση του ν. 3898/2010, ώστε να αποφεύγονται επανειλημμένες προσπάθειες εξωδικαστικής επίλυσης των ίδιων διαφορών, οι οποίες δεν έχουν σοβαρή πιθανότητα ευόδωσης, δεδομένου ότι δεν θα έχουν μεταβληθεί ουσιωδώς οι περιστάσεις της εκάστοτε συγκεκριμένης περίπτωσης από την προηγούμενη δικαστική ή εξώδικη κρίση του ζητήματος. Αλλιώς, θα υφίσταται δυνατότητα καταστρατήγησης της προϋπόθεσης του γ' εδαφίου της παρ. 5 του προτεινόμενου άρθρου 15.

Αθήνα, 29 Αυγούστου 2011

Οι εισηγητές
Ανδρέας Κούνδουρος
Προϊστάμενος του Τμήματος Ευρωπαϊκών Μελετών
Γιώργος Φωτόπουλος
Ειδικοί Επιστημονικοί Συνεργάτες

Ο προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο προϊστάμενος της Β' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών